

Nr 79.

Ankom till riksdagens kansli den 7 augusti 1914 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar m. m. jämte en i ämnet väckt motion.

(4:e avd.)

I en den 13 maj 1914 till riksdagen avlåten, till statsutskottet remitterad proposition (nr 109) har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* besluta de ändringar i avlöningsreglementet den 15 november 1907 för tjänstemän vid statens järnvägar, som framgå av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till kungörelse i ärendet (se bil. A vid detta utlåtande); *dels* medgiva, att övergångsbestämmelser rörande tillämpningen av de nya avlöningsbestämmelserna må, i enlighet med vad i statsrådsprotokollet närmare omförmäles, av Kungl. Maj:t utfärdas; *dels* ock antaga i statsrådsprotokollet närmare omförmäld ändring av 1 och 2 §§ i lagen den 4 juli 1910 angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar.

Beträffande den av departementschefen i ärendet lämnade utredningen får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehäft en inom andra kammaren av herr *E. Hage* väckt motion, nr 223, däri hemställts att riksdagen måtte, med avslag på Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en undersökning, om och i vilken utsträckning ändringar i nu gällande organisationsform för statens järnvägars linjeförvaltning och styrelse kunna vara av behovet påkallade samt därefter framlägga förslag till de förändringar i detta avseende, vartill undersökningen kan giva anledning, därvid beträffande styrelsens organisa-

tion hänsyn må i största möjliga mån tagas till det löne- och organisationsförslag ävensom de övriga uttalanden i löne- och omorganisationsförslaget, som i motionen framförts.

För det fall att denna framställning icke skulle vinna riksdagens bifall, har motionären alternativt hemställt, att nedanstående lönestat och organisation fastställas för järnvägsstyrelsen, exclusive generaldirektören och den nu befintlige överdirektören och souschefen, samt att i överensstämmelse härmed vederbörliga ändringar ske dels i avlöningsreglementet av den 15 november 1907 för tjänstemän vid statens järnvägar, dels i lagen den 4 juli 1910 angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar:

Organisation och avlöningar:

	Antal.	Minimi- avlöning kr.	Maximi- avlöning kr.
Souschef (å extra stat).....	1	12,000	12,000
1. <i>Administrativa byrån.</i>			
Byråchef	1	7,800	8,700
Ombudsman	1	6,600	7,500
Sekreterare	1	5,700	6,600
Registrator	1	4,620	5,700
Notarie	1	4,620	5,700
Kassör	1	4,620	5,700
2. <i>Banbyrån.</i>			
Byråchef	1	7,800	8,700
Arkitekt	1	6,600	7,500
Byråingenjörer, I kl.	3	{5,700 5,700 5,700	{6,600 6,600 6,600
Notarie	1	4,620	5,700
Byråingenjörer, II kl.	2	{4,620 4,620	{5,700 5,700

	Antal.	Minimi- avlöning kr.	Maximi- avlöning kr.		
3. Byggnadsbyrån:					
Överingenjör.....	1	12,000	12,000	ex.	stat
Byrådirektörer.....	2	{6,600	{7,500	»	»
		{6,600	{7,500	ord.	»
Byråingenjörer, I kl.	2	{5,700	{6,600	»	»
		{5,700	{6,600	ex.	»
Sekreterare	1	5,700	6,600	»	»
4. Maskinbyrån:					
Byråchef	1	7,800	8,700		
Byråingenjörer, I kl.	2	{5,700	{6,600		
		{5,700	{6,600		
Notarie	1	4,620	5,700		
Byråingenjörer, II kl.	3	{4,620	{5,700		
		{4,620	{5,700		
		{4,620	{5,700		
5. Förrådsbyrån:					
Byråchef	1	7,800	8,700		
Byråingenjörer, I kl.	3	{5,700	{6,600		
		{5,700	{6,600		
		{5,700	{6,600		
Notarie	1	4,620	5,700		
Byråingenjör, II kl.	1	4,620	5,700		
6. Elektrotekniska byrån:					
Byråchef	1	7,800	8,700		
Byråingenjörer, I kl.	2	{5,700	{6,600		
		{5,700	{6,600		
Byråingenjör, II kl.	1	4,620	5,700		
7. Trafikbyrån:					
Byråchef	1	7,800	8,700		
Sekreterare	3	{5,700	{6,600		
		{5,700	{6,600		
		{5,700	{6,600		
Notarie	1	4,620	5,700		

	Antal.	Minimi- avlöning kr.	Maximi- avlöning kr.
8. Militärbyrån:			
Chef	1	—	—
Notarie	1	4,620	5,700
9. Taxebyrån:			
Byråchef	1	7,800	8,700
Matematiker	1	6,600	7,500
Sekreterare	3	5,700	6,600
		5,700	6,600
		5,700	6,600
Notarier	2	4,620	5,700
		4,620	5,700
Summa 52		304,140	351,300

Ann. Ovanstående minimi- och maximiavlöning innefattar såväl arvode som ersättning för bostad och bränsle.

Beträffande vad till stöd för motionärens förslag anförts, hänvisas till motionen.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts föreliggande förslag till vissa jämkningar i järnvägsstyrelsens organisation och löneförbättring för viss personal i styrelsen innebär i organisatoriskt hänseende i främsta rummet dels anställande av ytterligare en överdirektör i järnvägsstyrelsen, dels ock en minskning av antalet byråer i styrelsen från 17 (med inräknande av den allenast på extra stat uppförda byggnadsbyrån) till 12, därvid är att märka, att chefen för en av dessa, militärbyrån, icke är uppförd å styrelsens stat utan å generalstabens. Sålunda föreslås sammanslagning av telegrafbyrån och byrån för elektrisk drift till en elektroteknisk byrå, å vilken förutvarande byrådirektören å telegrafbyrån skulle placeras såsom avdelningschef. Vidare föreslås, att maskininspektionsbyrån sammanföres med maskinbyrån och att nuvarande byrådirektören å maskininspektionsbyrån placeras såsom avdelningschef på den nya maskinbyrån. I samband därmed skulle å maskinbyrån inrättas en byråingenjörsbefattning av första klass utöver den nu befintliga, men skulle i stället en av de nuvarande byråingenjörsbefattningarna av andra klass indragas. De tre taxebyråerna, persontaxebyrån, inrikes godstaxebyrån och utrikes godstaxebyrån, skulle sammanslås till två byråer, en inrikes taxebyrå och en utrikes

taxebyrå. Av de tre hittillsvarande byrådirektörsbefattningarna å dessa byråer skulle en förändras till sekreterarbefattning å endera av de bägge nya byråerna. Banbyrån, bankkonstruktionsbyrån, bangårdsbyrån och byggnadsbyrån skulle sammanslås till två byråer, banbyrån och byggnadsbyrån. Av den sistnämnda skulle handläggas, förutom de ärenden, som nu höra dit, dels bangårdsbyråns ärenden, dels ock vissa byggnadsärenden, som för närvarande handläggas å banbyrån eller av distriktsförvaltningarna. Till banbyrån skulle, med bibehållande av dess nuvarande ärenden i övrigt, tillika hänföras de å bankkonstruktionsbyrån nu handlagda ärendena. Den personal å den nya byggnadsbyrån, vilken är anställd å den nuvarande byggnadsbyrån, skulle fortfarande uppföras å extra stat. I personalhänseende skulle den ifrågasatta anordningen beträffande dessa fyra sistnämnda byråer medföra, att två befattningar bortföle, nämligen byrådirektörsbefattningen å bankkonstruktionsbyrån och notarietjänsten å byggnadsbyrån. Byrådirektören å bangårdsbyrån skulle placeras såsom chef för en särskild bangårdsavdelning å byggnadsbyrån. Byrådirektören för tekniska ärenden å byggnadsbyrån skulle övertaga motsvarande befattning å den nya byrån, medan nuvarande byrådirektören för juridiska ärenden å byggnadsbyrån skulle ersättas med en sekreterare. Benämningen å cheferna för byråerna skulle bli byråchef i stället för byrådirektör; vidkommande chefen för byggnadsbyrån skulle ändring dock icke göras, utan skulle denne fortfarande benämnas överingenjör.

Vidare innebär förslaget uppflyttning av styrelsens ombudsman till byrådirektörs ställning ävensom uppflyttning till sekreterare av sex notarier, som hava att i egenskap av byråchefers närmaste man vid förfall för honom inträda såsom föredragande i styrelsen. Slutligen innefattar förslaget, oberoende av omorganisationen, inrättande av två nya notariebefattningar, en å trafikbyrån och en å inrikes taxebyrå.

Kostnaden för förslagets genomförande — fränsett avlöningen till nyssnämnda båda notariebefattningar — skulle uppgå till 19,440 kronor årligen, därest hänsyn tages till lägsta ifrågakommande avlöning å den nya staten samt till 16,200 kronor vid beräkning av högsta avlöningen.

På grund av det nära sammanhanget mellan nu föreliggande förslag och den vid nästlidet års riksdag av Kungl. Maj:t framlagda propositionen i samma ämne får utskottet till en början återgiva vad statskottet 1913 yttrade i anledning av den då föreliggande propositionen och en inom andra kammaren väckt motion i ämnet.

Utskottet anförde:

»Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser att undanröja vissa med arbetet inom järnvägsstyrelsen förenade olägenheter, och har det i sådant avseende framhållits, dels att styrelsens chef för närvarande icke vore i tillräcklig grad befriad från detaljfrågors handläggning, varför möjlighet för honom ej förefunnas att mera odelat ägna sig åt de stora frågorna, dels ock att den alltför låga avlöningen till byrådirektörerna hos styrelsen medfört svårighet att för dessa befattningar erhålla lämpliga personer och att hos styrelsen kvarhålla de för arbetet mest passande bästa krafterna. Såsom övriga svagheter med avseende på de nuvarande förhållandena har vidare framhållits, att tillgången på fullt kvalificerad arbetskraft inom vissa kategorier av tjänstemän i styrelsen vore alltför knapp samt att i allo tillfredsställande enhetlighet i ärendenas behandling inom styrelsen visat sig i viss mån svår att uppnå.

Beträffande sättet för avjälpande av dessa olägenheter hava olika meningar rått inom järnvägsstyrelsen.

Det förslag, som framlagts av styrelsen, innebär att i stället för nuvarande å järnvägsstyrelsens stat uppförda 15 föredragande byrådirektörer inrätta

dels 6 sektionschefer med föredragningskyldighet i viktigare eller mera principiella ärenden samt med rätt att i generaldirektörens ställe avgöra vissa ärenden efter föredragning av byrådirektör,

dels ock 13 byrådirektörer, varjämte föreslagits löneförbättring åt byrådirektörer samt vissa andra tjänstemän. Detta förslag skulle medföra en ökad årlig kostnad av 58,500 kronor.

Emellertid hava sex reservanter inom järnvägsstyrelsen framlagt ett annat förslag, enligt vilket skulle anställas en ytterligare överdirektör och souschef samt viss löneförbättring beredas byrådirektörer och vissa andra tjänstemän. Detta förslag skulle medföra en ökad årlig kostnad av 40,800 kronor.

Det är reservanternas förslag, som i huvudsakliga delar blivit upptaget av departementschefen och av Kungl. Maj:ts framlagts för riksdagen. Enligt Kungl. Maj:ts förslag uppgår kostnadsökningen till 36,300 kronor.

Då utskottet gått till behandling av föreliggande fråga, har det i första hand gällt för utskottet att söka bedöma, huruvida omförmälda olägenheter verkligen äro av beskaffenhet att påkalla åtgärder för deras avjälpande.

Vad då till en början beträffar angelägenheten att lätta den generaldirektören påvilande arbetsbördan och befria honom från handläggning i detalj av åtskilliga smärre ärenden, synes det utskottet givetvis vara av nöden, att generaldirektören beredes den friare ställning och möjlighet att mera odelat ägna sig åt de stora frågorna samt vinna den överblick över alla ärenden i alla avdelningar, som måste vara av stor vikt för chefen för detta vårt lands största affärsdrivande verk; och vill utskottet i detta sammanhang erinra, hurusom generaldirektörens arbetsbördan sedan 1907 års omorganisation i synnerligen avsevärd grad vuxit med det alltjämt växande trafikarbetet.

Jämväl beträffande byrådirektörernas avlöningsförmåner finner utskottet förhållandena vara av beskaffenhet att påkalla ändring. Det torde nämligen icke låta sig förneka, att dessa avlöningsförmåner år 1907 blevo väl snävt tillmätta. Erfarenheten synes också hava givit vid handen, att så varit förhållandet, i det att dels ett flertal dugande krafter inom byrådirektörsgården vid uppstående ledighet sökt sig till direktörsbefattningar å linjen, dels ock, till följd av denna

konkurens med linjen ävensom den rådande konkurrensen med befattningar i den enskilda företagsamhetens tjänst, avsevärd svårighet uppstått att få de krävande befattningarna såsom föredragande hos styrelsen besatta med de lämpligaste personerna.

Jämväl synes fog förefinnas för de anmärkningar, som framställts i avseende å svårigheterna att få tillräckligt kvalificerade tjänstemän även till vissa av de viktigare notariebefattningarna i styrelsen, ävensom i avseende å svårigheten att i allo uppnå enhetlighet i ärendenas behandling.

I sistnämnda hänseende liksom givetvis ock i främsta rummet ur synpunkten att lätta generaldirektörens arbetsbörda synes Kungl. Maj:ts förslag, i vad avser tillsättande på förordnande av ytterligare en souschef synnerligen välbetänkt. Genom fördelning mellan denne och den förutvarande souschefen av avgörande i ärenden av relativt mindre omfattning och betydelse, sålunda att den ene handlägger ärenden av i huvudsak mera teknisk art, under det att den andre behandlar frågor inom de administrativa och driftsområdena, synes det bliva möjlighet dels för generaldirektören att själv mera odelat ägna sig åt de inom järnvägsförvaltningen förekommande större ärendena, dels ock för souscheferna att vardera inom sitt område sörja för gott samarbete mellan de olika byråerna ävensom genom samråd sinsemellan bidra till upprätthållande av större enhetlighet vid ärendenas handläggning såväl i styrelsen som med avseende å distriktsförvaltningens arbete med driftens skötsel ute å linjerna.

Såsom ovan nämnts, har järnvägsstyrelsen föreslagit en annan väg för ernående av förbättring i nu berörda hänseende, nämligen uppdelande inom styrelsen av arbetet på vissa sektioner med var sin sektionschef, som då under sig skulle hava byrådirektörer och övriga tjänstemän.

Detta förslag innebär emellertid ingalunda oväsentliga förändringar i styrelsens organisation, och torde redan av denna anledning däremot möta vissa betänkligheter.

Då man, såsom av departementschefen erinrats, har att inom en snar framtid vänta förslag till departementalreform, i samband varmed helt visst åtskilliga frågor rörande järnvägsstyrelsens verksamhetsområde samt formerna för denna verksamhet böra upptagas till utredning, synes ej tidpunkten nu vara inne att till behandling upptaga frågan om en mera genomgående omorganisation av järnvägsförvaltningen, utan lära enligt utskottets mening, de rubbningar beträffande formerna för styrelsens verksamhet, som kunna erfordras för att avhjälpa de därmed förknippade olägenheter, böra begränsas till att bliva de minsta möjliga, på det att därigenom en eventuell, mera genomgripande reform ej må föregripas. I sådant avseende synes Kungl. Maj:ts förslag ej giva anledning till någon erinran. Då den nye souschefen liksom den nuvarande allenast kan komma att tillsättas på förordnande under vissa år, synes anställandet av en sådan icke vara ägnat att förhindra en framtida förändring av styrelsens organisation, även om sosschefssystemet skulle befinnas böra övergivas. Utskottet vill emellertid i detta avseende understryka vad av departementschefen anförts om att Kungl. Maj:t framdeles torde böra taga under överbägande, om ej den nya souschefen möjligen bör tillsättas för kortare tid, än som nu gäller för souschef, eller 6 år.

I förenämnda motion har i fråga om den föreslagna nya överdirektörsbefattningen gjorts gällande, att järnvägsstyrelsen ansett behov därav ej föreligga. Denna uppfattning kan utskottet ej biträda, då det synes utskottet uppenbart, att järnvägsstyrelsen i detta avseende gått väsentligt längre än Kungl. Maj:t, i det

styrelsens förslag i den nye överdirektörens ställe upptager sex sektionschefer utan att därför styrka mer än tre byrådirektörsbefattningar. Ej heller delar utskottet motionärernas farhågor, att tillskapandet av en ny överdirektörsbefattning vid en blivande omorganisation kunde medföra ett upprepande av nuvande förhållandet, att en överdirektör enligt ändrad organisationsform under flera år såsom övertalig tjänsteman uppburit sin lön utan att tjänstgöra. I sådant avseende hänvisar utskottet till departementschefens nyssberörda uttalande angående eventuellt tillsättande av den nye överdirektören på förordnande under kortare tid ävensom därtill, att hinder icke torde förefinnas för att i förordnandet för den nye överdirektören intaga föreskrift om skyldighet för honom att vid eventuell omorganisation tjänstgöra i annan lämplig befattning.

Beträffande den för överdirektören föreslagna lönen, 12,000 kronor, finner utskottet intet att däremot erinra.

Vad därefter vidkommer den föreslagna förbättringen i byrådirektörernas avlöningsförmåner, är utskottet, såsom ovan nämnts, av den mening, att förhållanden verkligen påkalla en sådan förhöjning. Det vill synes utskottet erforderligt och lämpligt, att de högre tjänsterna å linjen och i styrelsen äro i avlöningshänseende så avvägda sinsemellan, att ett för förvaltningen i dess helhet nyttigt och ömsesidigt utbyte av tjänstemän kan ske mellan dessa avdelningar. Då, såsom nu är fallet, byrådirektörernas avlöningsförmåner varit satta avsevärt lägre än direktörernas å linjen, har, såsom också redan nämnts, detta utbyte blivit i det hela ensidigt, i det goda krafter ur byrådirektörernas tjänstemannagrupp dragits till linjen, men ej tvärtom. Den förhöjning av byrådirektörernas löner till enahanda belopp, som tillkommer ban-, maskin- och trafikdirektörerna, som av Kungl. Maj:t föreslagits, synes lämpligt avvägd och väl ägnad att underlätta besättandet av byrådirektörstjänsterna med verkligt dugande krafter ävensom åstadkomma erforderlig växelverkan uti förevarande avseende mellan styrelsen och linjen.

I fråga om byrådirektörerna vid järnvägsstyrelsen hava herrar Hage och Winberg i sin förenämnda motion vidare anført, att antalet byråer är för stort och att vissa byråer borde sammanslås under ledning av en person, och hava motionärerna framhållit, att denna uppfattning delats av såväl överrevisorerna vid järnvägen som riksdagens andra kammare. Denna tanke har ej heller varit utskottet främmande, ehuru utskottet icke tilltror sig att i fråga om någon eller några av styrelsens byråer nu framställa ett sådant förslag. Emellertid är utskottet av den uppfattning, att genom tillsättandet på föreslaget sätt av ytterligare en souchef skall beredas möjlighet till att framdeles någon eller några nu självständiga byråer må kunna inrangeras som avdelningar i andra dem närstående byråer, så att en minskning så småningom skall kunna ernås i byråernas antal.

Vad därefter vidkommer vissa förändringar i fråga om åtskilliga av styrelsens övriga personal, har utskottet, på de skäl, som av departementschefen i sådant avseende anförts, funnit sig böra biträda vad som föreslagits.

Beträffande slutligen vad av motionärerna anförts därom, att förevarande fråga icke blivit — i enlighet med vad av andra kammaren år 1912 uttalats såsom önskvärdt i avseende å förslag till omorganisation inom järnvägsstyrelsen — före dess överlämnande till riksdagen prövad av utom järnvägsstyrelsen stående sakkunniga, vill utskottet betona, att Kungl. Maj:ts föreliggande förslag ej kan sägas innebära en omorganisation, utan allenast en löneförbättring för vissa av

styrelsens personal jämte ett tillsättande endast på förordnande av en ytterligare tjänsteman hos styrelsen.

Då utskottet, såsom av det anförda framgår, finner förhållandena inom järnvägsstyrelsen påkalla åtgärder för avhjälpande av de överklagade olägenheterna och vidare anser Kungl. Maj:ts förslag väl ägnat att avhjälpa dessa olägenheter samt dessutom ej vara av beskaffenhet att kunna verka förepräpande på eventuellt kommande reformer inom järnvägsförvaltningen, anser sig utskottet alltså böra förorda detta förslag, — — —.»

Vad statsutskottet 1913 anförde rörande nödvändigheten av att vidtaga vissa jämkningar i järnvägsstyrelsens organisation samt genomförande av viss löneförbättring för styrelsens personal äger alltjämt samma, om ej större giltighet. Utskottet vill särskilt framhålla, huru som de nuvarande löneförhållandena i järnvägsstyrelsen lett därhän, att under år 1913 återigen två byrådirektörer sökt sig ut till mera givande befattningar å linjen, ävensom att under innevarande år en byrådirektör mottagit anställning i enskild järnvägs tjänst. Utskottet har fördensskull blivit övertygat om nödvändigheten därav, att de förefintliga olägenheterna omedelbart undanröjas. Utskottet har alltså ej kunnat biträda motionärens förslag om uppskov med frågans lösande. I avseende härå vill utskottet framhålla, att utskottet beträffande först den av motionären till stöd för hans yrkande i dylik riktning anförda omständigheten, att det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget icke granskats av särskilda organisationssakkunnige, icke kan tillmäta densamma någon större betydelse. Utskottet är nämligen av den uppfattningen, att, när grunderna för den nuvarande organisationen av järnvägsstyrelsen ingalunda rubbas enligt det föreliggande förslaget, detsamma lika litet som det för 1913 års riksdag framlagda förslaget innebär någon omorganisation i egentlig mening. Kungl. Maj:ts förslag avser nämligen i huvudsak endast att bereda generaldirektören sådan lättnad i hans arbetsbörda, som kan ernås genom utveckling av det redan förefintliga souschefssystemet, ävensom att åvägabringa sådan höjning i avlöningsförmånerna för cheferna för järnvägsstyrelsens byråer, som är nödvändig, för att styrelsen skall hos sig kunna kvarhålla de arbetskrafter, vilka styrelsen oundgängligen behöver för att på ett tillfredsställande sätt kunna sköta sin uppgift. Den sammanslagning av vissa byråer, som i samband härmed föreslagits för att tillmötesgå vissa inom riksdagen uttalade önskemål, har så avvägrats, att någon rubbning i principerna för styrelsens organisation undvikits.

Såsom ett skäl för avslag å den kungliga propositionen har motionären vidare anført, att förslaget icke undergått prövning av löne-regleringskommittén eller andra i frågan sakkunnige. Häremot vill

utskottet påpeka, att departementalkommitterade, vilka varit i tillfälle att bedöma löneförhållandena inom hela den centrala administrationen och som i sig inrymt speciell erfarenhet i avseende å statens järnvägars förvaltning, icke haft något att erinra däremot, att byrådirektörerna i järnvägsstyrelsen — även vid bibehållande av det nuvarande antalet byråer — tilldelades den nu ifrågasatta avlöningen. Enligt vad utskottet kunnat finna är också den föreslagna nya avlöningstypen för byråcheferna brakt i närmaste överensstämmelse med och överstiger i varje fall ej löneförmånerna för byråcheferna i andra centrala verk.

Beträffande förslaget ställning till departementalreformen framgår otvetydigt av departementalkommitterades betänkande, att den nu ifrågasatta organisationen icke på något sätt föregriper genomförandet av sagda reform, så mycket mindre som det nu föreliggande förslaget går i den riktning mot koncentration på större enheter inom styrelsen, som berörda kommitterade ansågo önskvärd.

Motionären har även velat förbinda nu förevarande fråga med spörsmålet om en eventuell omorganisation av distriktsförvaltningen. Då spörsmålet om järnvägsstyrelsens omreglering enligt utskottets förmenande kräver en omedelbar lösning, medan delade meningar lära förefinnas om behovet av en omorganisation av linjeförvaltningen och än mindre någon enighet lärer råda rörande den riktning, i vilken en dylik omläggning bör gå, bör enligt utskottets åsikt dessa båda olika frågor icke sammankopplas med varandra. Den föreslagna koncentrationen inom styrelsen synes i varje fall ej motverka en utflyttning till linjen av vissa ärenden, därest en dylik utflyttning möjligen kan finnas önskelig och praktiskt genomförbar.

Vad nu angår detaljerna i Kungl. Maj:ts förslag, så avviker det samma från propositionen till 1913 års riksdag huvudsakligen därutinnan, att, medan fjolårets förslag lämnade antalet byråer i järnvägsstyrelsen oförändrat, antalet byråer enligt det nu föreliggande förslaget nedsatts från 17 till 12. Mot denna förändring har utskottet, i anslutning till vad utskottet 1913 i detta avseende uttalade, icke haft något att erinra.

Kungl. Maj:ts förslag i fråga om sättet för byråernas sammanslagning synes vara välbetänkt. Utskottet har alltså ej kunnat i förevarande avseende ansluta sig till motionärens alternativa förslag, vilket följderiktigt tillämpat utmynnar i ett sektionssystem med därav följande olägenheter, vilka skulle framträda i särskilt hög grad vid bifall till motionärens förslag, på grund av den beskärning av den mest kvalificerade arbetskraften, som motionären velat genomföra.

Att såsom motionären även ifrågasatt uppföra den nye souschefen på extra stat, kan utskottet ej heller förorda. Vissa fördelar i avseende å möjligheten att erhålla för platsen lämplig person synas nämligen vara förbundna med befattningens uppförande å ordinarie stat, och å andra sidan synas de olägenheter, som motionären med sitt förslag velat undgå, kunna undvikas jämväl vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet förutsätter emellertid — i anslutning till vad av departementschefen uttalats — att den nye överdirektören tillsättes för så kort tid och under sådana villkor, att en framtida omorganisation av järnvägsstyrelsen — därest en sådan befines erforderlig — icke föregripes genom befattningens uppförande å ordinarie stat.

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot de i övrigt av Kungl. Maj:t föreslagna förändringarna i avseende å järnvägsstyrelsens personal. Ej heller har utskottet haft något att invända mot den för förslagets genomförande beräknade kostnaden, vilken i förhållande till de inkomster, som genom statens järnvägar tillföras statsverket, måste anses vara synnerligen ringa.

Med anledning av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen, med bifall Kungl. Maj:ts förevarande framställning samt med avslag å herr Hages ovanberörda motion, må

a) besluta de ändringar i *avlöningsreglementet den 15 november 1907 för tjänstemän vid statens järnvägar*, som framgå av bifogade förslag till nådig kungörelse i ärendet (Bil. A);

b) medgiva, att övergångsbestämmelser rörande tillämpningen av de nya avlöningsbestämmelserna må, i enlighet med vad i statsrådsprotokollet över civilärenden den 13 maj 1914 anförts, av Kungl. Maj:t utfärdas;

c) antaga följande ändring av 1 och 2 §§ i *lagen den 4 juli 1910 angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar*:

§ 1.

Rätt till pension enligt denna lag tillkommer med nedan stadgade undantag dels var och en, vilken vid lagens trädande i kraft är delägare i statens järnvägs-

trafiks pensionsinrättning, dels ock var och en, som efter lagens trädande i kraft varder anställd i ordinarie tjänst vid statens järnvägar.

Från denna lags tillämpning undantages:

a) sådan personal vid statens järnvägar, som antingen vunnit delägarrätt i statens järnvägstrafiks pensionsinrättning på grund av nådiga reglementet för pensionsinrättningen den 6 september 1872 och icke behörigen anmält sig vilja genom erläggande av de i förnyade nådiga reglementet den 3 november 1882 för samma pensionsinrättning bestämda högre avgifter bereda sig förbättrad pensionering eller ock uppbär avlöning enligt äldre lönestat än den från 1908 års ingång gällande;

b) den, som har delägarrätt i statens järnvägstrafiks pensionsinrättning på grund av nådiga reglementet för pensionsinrättningen den 3 november 1882 och, därest han jämlikt bestämmelsen i § 6 c) i samma reglemente skulle före den 1 januari 1916 bliva pensionsberättigad, inom tre månader från lagens trädande i kraft eller, om han vid sistnämnda tidpunkt kvarstår på äldre stat än den från 1908 års ingång gällande och sedermera vinner befordran, inom tre månader från det befordran vunnits hos järnvägsstyrelsen anmäler, att bestämmelsen i § 6 c) i pensionsreglementet må å honom vinna tillämpning;

c) generaldirektören och chefen för statens järnvägar samt överdirektör och souschef.

§ 2.

Pensionsrätt tillkommer

a) den, som till följd av olycksfall i statens järnvägars tjänst eller eljest till följd av sjukdom, vilken han genom utövning av sådan tjänst ådragit sig, icke vidare kan behörigen sköta sin befattning och ej heller av järnvägsstyrelsen anses kunna lämpligen förflyttas till annan befattning samt fördenskull erhåller avsked eller entledigas;

b) den, som, efter minst 10 års tjänstgöring i ordinarie anställning vid statens järnvägar, antingen

till följd av kroppskada eller sjukdom i andra fall än under a) sägs eller ock till följd av väsentligen minskad arbetsförmåga icke vidare kan behörigen sköta sin befattning och ej heller av järnvägsstyrelsen anses kunna lämpligen förflyttas till annan befattning samt fördenskull erhåller avsked eller entledigas;

skolande för rätt till pension enligt a) eller b) oförmågan att vidare behörigen sköta befattningen vara styrkt med i behörig ordning avfattat läkarbetyg, utfärdadt, vad den till fri läkarvård berättigade personalen angår, av vederbörande järnvägsläkare; och

c) den som vid avgång från tjänsten uppnått här nedan för samma tjänst stadgade levnadsålder, under förutsättning tillika att vederbörande under minst tio år innehaft anställning i ordinarie statstjänst, därav åtminstone de fem sista åren i statens järnvägars tjänst.

Nämnda levnadsålder utgör för:

lokomotivförare och kvinnlig tjänstinnehavare sextio år, banmästare av 1:a och 2:dra klass, bangårdsmästare, tågmästare, konduktör, stationsförman, lokomotiveldare, vagnskötare, banvakt och stationskarl sextiotre år;

övriga tjänstemän vid distrikten samt byråchef, byrådirektör, överkontrollör, sekreterare och byråingenjör av 1:a och 2:a klass sextiofem år samt

manliga befattningshavare i järnvägsstyrelsen, med undantag av de här ovannämnda, sextiosju år.

Vid beräkning av tjänstår skall avdrag göras för den tid, under vilken ledighet från tjänsten ägt rum av annan anledning än semester, enskilda angelägenheter eller svag hälsas vårdande under sådana omständigheter, att jämlikt § 5 i det för tjänstemän vid statens järnvägar gällande avlöningsreglemente fullt arvode i dylika fall åtnjutes, sjukdom, offentligt uppdrag eller resa, som med vederbörligt tillstånd företagits till egen utbildning.

Tjänsteman, som vid uppnående av den här ovan stadgade levnadsålder icke kan räkna tio tjänstår och alltså icke då är berättigad till erhållande av pension,

må icke heller sedermera komma i åtnjutande av sådan, även om han på grund av stadgandet i § 3 här nedan tillåtes att kvarstå i tjänsten efter nämnda levnadsålders inträde.

Stockholm den 7 augusti 1914.

På statsutskottets vägnar:

F. CL:SON WACHTMEISTER.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar greve *F. Cl:son Wachtmeister*, *O. Jonsson*, *H. F. Lamn*, greve *Ph. O. L. Klingspor*, *O. M. Strömberg*, *A. N. Hahn*, *C. G. Ekman*, *A. Åström*, *G. M. H. Ekelund*, *F. Berglund* och *I. E. G. Svensson* samt
från andra kammaren: herrar *A. Ekman*, *C. Persson* i Stallerhult, *K. V. Rydén*, *J. Ström*, *G. Odqvist*, *N. E. Lindberg*, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *A. P. Gustafsson* i Örebro, *H. Anderson* i Råstock, *A. R. Lundblad*, *H. Lemke* och *S. Bengtsson* i Norup.

Bil. A.

Förslag

till

kungörelse angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar

den 15 november 1907.

§ 1.

Mom. 1. Till generaldirektören och chefen för statens järnvägar utgår i årligt arvode 20,000 kronor.

Till en var av de två överdirektörerna och souscheferna utgå arvoden med 12,000 kronor.

Mom. 2. Generaldirektör är berättigad att från och med månaden näst efter den, under vilken han uppnått 65 levnadsår, under sin återstående livstid av trafikmedel uppbära en årlig pension av 6,000 kronor. Generaldirektör, som, innan han uppnått 65 levnadsår, antingen på grund av sjukdom eller därigenom, att han efter utgången av den tid, för vilken han förordnats, icke erhåller förnyat förordnande, eller ock eljest utan egen begäran nödgas avgå från sin befattning utan att på grund av tjänstefel hava förverkat densamma, är berättigad att i pension uppbära ett årligt belopp av 6,000 kronor för tiden, intill dess han uppnått 65 års ålder. Skulle generaldirektör före utgången av den tid, erhållet förordnande avser, befinnas vara av sjukdom oförmögen till vidare nöjaktig tjänstgöring, skall han vara underkastad skyldighet att avgå mot åtnjutande av pension enligt nu angivna bestämmelser. Såsom pensionsavgift skall å det för generaldirektör bestämda arvodet eller den

honom under tiden, intill dess han uppnått 65 år, tillkommande pension avdragas ett årligt belopp av 360 kronor, som skall inbetalas till den i 19 § av lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar omförmälda fond; skolandet ovannämnda pensionsbelopp gäldas efter de i 20 § av samma lag angivna grunder.

Vad sålunda är stadgat om generaldirektör, gäller jämväl om överdirektör.

Mom. 3. Övriga vid statens järnvägar anställda tjänstemän tillkommer arvode enligt bestämmelserna i § 2 av detta avlöningsreglemente.

Mom. 4. Till en var av två järnvägsfullmäktige må utgå arvode efter 5,000 kronor för år.

Mom. 5. Till en var av tre överrevisorer må utgå ett årligt arvode av 2,500 kronor.

Mom. 6. Arvode, med undantag av det till generaldirektören, till överdirektör, till järnvägsfullmäktig och till överrevisor utgående, som överstiger 3,900 kronor, fördelas till två tredjedelar i lön och en tredjedel i tjänstgöringspenningar. Av arvode till belopp av 3,900 kronor och därunder intill 2,100 kronor utgöra tre fjärdedelar lön och en fjärdedel tjänstgöringspenningar samt av arvode å 2,100 kronor och därunder fyra femtedelar lön och en femtedel tjänstgöringspenningar.

§ 2.

1:o) Till annan tjänsteman i styrelsen än generaldirektör och överdirektör utgår avlöning dels såsom arvode och dels, där bostad in natura icke åtnjutes, i form av ersättning för bostad och bränsle, allt enligt följande stat med däri i förekommande fall angivna högsta och lägsta belopp för år räknat. Där ersättning för bostad och bränsle icke är i staten med visst oföränderligt belopp angiven, utgår samma ersättning med 40 procent av arvodet med den i staten bestämda begränsning. Nämda ersättning anses tillhöra lönen.

	Arvode.		Ersättning för bostad och bränsle.		Summa avlöning.							
	Lägst kr.	Högst kr.	Lägst kr.	Högst kr.	Lägst kr.	Högst kr.						
<i>Tjänstemän av högre grad.</i>												
Byråchef	6,000	6,900	1,800		7,800	8,700	Byråchef kan i stället för ersättning för bostad och bränsle erhålla bostad in natura om 6 rum och kök.					
Byrådirektör	4,800	5,700	1,800		6,600	7,500						
Överkontrollör												
Arkitekt												
Matematiker												
Ombudsman												
Sekreterare	4,200	5,100	1,500		5,700	6,600						
Kamrerare och föreståndare för kammarkontoret												
Förste aktuarie och föreståndare för statistiska kontoret												
Milkontrollör och föreståndare för milkontoret												
Revisor och föreståndare för revisionskontoret												
Förste kontrollör	3,300	4,200	1,320	1,500	4,620	5,700						
Byråingenjör av 1:a klass												
Kassör												
Registrator												
Notarie												
Byråingenjör av 2:a klass												
Förrådsförvaltare												
Kontrollör												
Förste bokhållare							2,400	3,600	960	1,100	3,360	4,700
Underingenjör												
Manlig bokhållare												
Ritare												
Manlig kontorsskrivare												
Kvinnlig bokhållare	1,500	2,700	600	850	2,100	3,550						
Manlig kontorsskrivare												
Kvinnlig bokhållare	1,500	2,100	600	650	2,100	2,750						
» kontorsskrivare												
» kontorsskrivare	1,080	1,800	400		1,480	2,200						
<i>Tjänstemän av lägre grad.</i>												
Vaktmästare	840	1,200	—	—	840	1,200	Vaktmästare erhåller bostad in natura. Förste vaktmästare erhåller ett tilläggsarvode av 200 kr. om året. Kontorsbiträde, som tjänstgör som förman å biljetttryckeriet, kan erhålla ett tilläggsarvode av högst 180 kr. om året.					
Manligt kontorsbiträde	840	1,200	336	480	1,176	1,680						

Ann. Tilläggsarvode anses såsom extra inkomst och må förty icke ens till någon del uppbäras av tjänsteman, då han ej tjänstgör.

2:o) Då Kungl. Maj:t finner sådant lämpligt, må kontorsskrivare avlönas efter beting på det sätt, att han erhåller betalning, i den mån han verkställer arbete, varå styrelsen utsatt visst pris. Så avlönad kontorsskrivare skall för utförandet av sådana arbeten, vilka icke lämpligen kunna på nämnda sätt gottgöras, erhålla betalning för timme enligt pris, som styrelsen fastställer.

3:o) *Tjänsteman vid distrikten och centralverkstaden* åtnjuter arvode enligt följande stat med däri angivna lägsta och högsta belopp för år räknat.

	Arvode.	
	Lägst kr.	Högst kr.
<i>Tjänstemän av högre grad.</i>		
Distriktschef	8,000	
Bandirektör	6,000	6,900
Maskindirektör		
Trafikdirektör	4,800	5,700
Baningenjör av 1:a klass		
Maskiningenjör av 1:a klass		
Trafikinspektör av 1:a klass	4,500	5,400
Överinspektör		
Distriktssekreterare	4,200	5,100
Baningenjör av 2:a klass		
Telegrafingenjör		
Maskiningenjör av 2:a klass		
Trafikinspektör av 2:a klass	3,900	4,800
Distriktskamrerare		
Förrådsförvaltare	3,600	4,500
Stationsinspektör å 1:a klassens station ..		
Stationsinspektör å 2:a klassens station ..	3,300	4,200
Distriktskassör		
Maskininspektör		
Byråassistent	3,000	3,900
Telegrafinspektör		
Stationsinspektör å 3:e klassens station ..		
Underinspektör		
Expeditionsfö ^{re} ståndare		

	Arvode		
	Lägst kr.	Högst kr.	
Underingenjör	2,400	3,600	
Förste bokhållare			
Förste telegrafist	2,400	3,300	
Stationsinspektör å 4:e klassens station A			
Bokhållare	2,100	3,300	
Förste stationsskrivare			
Telegrafist	1,800	3,000	
Stationsinspektör å 4:e klassens station B	2,100	2,700	
Bitare	1,500	2,700	
Manlig kontorsskrivare			
Stationsskrivare	1,080	1,800	
Kvinnlig kontorsskrivare			
<i>Tjänstemän av lägre grad.</i>			
Lokomotivmästare	1,800	3,000	
Vagnmästare	1,500	2,700	
Överbanmästare	1,200	2,100	
Lokomotivförare			
Maskinist	1,200	1,800	
Banmästare av 1:a klass			
Trädgårdsmästare	1,200	1,800	
Förrådsmästare			
Stationsmästare å 5:e klassens station	1,020	1,500	{Nattbanmästare erhåller ett högsta arvode av 1,260 kronor.
Bangårdsmästare			
Tågmästare	900	1,500	{Portvakt vid verkstad erhåller ett högsta arvode av 1,260 kronor.
Banmästare av 2:a klass			
Vagnförman	900	1,500	
Stallförman			
Stationsmästare å 6:e klassens station	900	1,500	
Konduktör			
Manligt kontorsbiträde	900	1,500	
Stationsförman			
Portvakt å 1:a klassens station eller vid verkstad			

	Arvode.		
	Lägst	Högst	
	kr.	kr.	
Lokomotiveldare	900	1,380	} Banvakt, vilken tjänstgör såsom vakt vid rörlig bro, kan under seglationstiden erhålla ett tilläggsarvode efter högst 120 kronor för år.
Vagnskötare			
Förrådsförman			
Maskin- och pannskötare			
Stationsmästare å 7:e klassens station			
Kvinnligt kontorsbiträde	840	1,140	
Vaktmästare			
Banvakt			
Vagn- och stallkarlar			
Förrådsvakt			
Stationskarl			

Anm. 1. Stationsinspektör, som tillika är tågdirigent, kan erhålla ett tilläggsarvode efter högst 300 kronor om året.

Anm. 2. Tilläggsarvode anses såsom extra inkomst och må förty icke ens till någon del uppbäras av tjänsteman, då han ej tjänstgör.

§ 3.

Antalet av nedanstående befattningar utgör

i styrelsen:

byråchefer	10	milkontrollör och föreståndare	
byrådirektörer	3	för milkontoret	1
överkontrollör	1	revisor och föreståndare för re-	
arkitekt	1	visionskontoret	1
matematiker	1	förste kontrollörer	3
ombudsman	1	byråingenjörer av 1:a klass	11
sekreterare	7	kassör	1
kamrerare och föreståndare för		registrator	1
kammarkontoret	1	notarier	7
förste aktuarie och föreståndare		byråingenjörer av 2:a klass	5
för statistiska kontoret	1	förrådsförvaltare	1
		kontrollörer	5

vid distrikten och centralverkstaden:

distriktschefer	5	trafikdirektörer	5
bandirektörer	5	baningenjörer av 1:a klass	5
maskindirektörer	6	maskingenjörer av 1:a klass	5

trafikinspektörer av 1:a klass ...	8	stationsinspektorer å 2:a klas-	
överinspektorer	3	sens stationer	33
distriktssekreterare	5	distriktskassörer	5
baningenjörer av 2:a klass	27	maskininspektorer	18
telegrafingenjörer	5	byråassistenter	15
maskiningenjörer av 2:a klass ...	14	stationsinspektorer å 3:dje klas-	
trafikinspektörer av 2:a klass ...	7	sens stationer	37
distriktskamrerare	5	underinspektorer	5
förrådsförvaltare	5	expeditionsföreståndare	17
stationsinspektorer å 1:a klassens			
stationer	2		

Antalet övriga i § 2 omförmälda befattningar bestämmes för varje år av Kungl. Maj:t.

§ 7.

För åtnjutande av de med befattning förenade avlöningsförmåner gälla följande allmänna bestämmelser:

1:o) Tjänsteman skall vara underkastad icke allenast de i gällande instruktion givna bestämmelser utan ock den utvidgade eller förändrade tjänstgöring eller den förflyttning till annan tjänstgöringsort eller annan befattning vid statens järnvägar, som kan varda honom i behörig ordning ålagd, dock utan minskning i det honom vid förflyttningen enligt stat tillkommande arvode; ägande den, som i följd av befattningsindragning eller förändring förflyttas till annan befattning med ringare avlöningsförmåner, erhålla, förutom vid förflyttningen innehavande arvode, jämväl från den tid, han i sin förra befattning skulle hava kommit i åtnjutande av förhöjning i arvode, dylik arvodesförhöjning.

Likaledes skall tjänsteman vara skyldig underkasta sig dels, efter vederbörande överordnade myndighets bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja befattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed, dels ock de förändrade bestämmelser i fråga om pension, som kunna varda stadgade.

2:o) Med befattning vid statens järnvägar må icke förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat.

Ej heller må med befattning vid statens järnvägar förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroy försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej, vad

angår verkets chef, överdirektör, distrikschef, byråchef, byrådirektör eller överkontrollör Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, järnvägsstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstbefattning ej må anses hinderlig för fullgörande av tjänstgöringen vid statens järnvägar, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas.

Över alla av styrelsen i ovannämnda hänseenden meddelade beslut skall förteckning föras hos styrelsen.

3:o) Avlöning må ej utgå till tjänsteman för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunnat styrka giltigt förfall.

Därest tjänsteman varder avstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, skall den del av hans avlöning, som icke av styrelsen prövas böra användas till befattningens uppehållande, under tiden innehållas, såvida ej styrelsen finner skäligen låta honom uppbära något därav.

§ 9.

1:o) Förmånen av fri bostad uti järnvägens egna eller förhyrda lägenheter må, där styrelsen finner sådant vara för järnvägstrafiken behöfligt, tillkomma *dels* byråchef, förste vaktmästare och vaktmästare i styrelsen, *dels* följande tjänstemän av *högre grad* vid distrikten, nämligen: distrikschef, ban-, maskin- och trafikdirektör, ban-, maskin- och telegrafingenjör, trafikinspektör, överinspektör, maskininspektör, byråassistent, stationsinspektör, underinspektör, expeditionsföreståndare för biljettexpedition, förste stationsskrivare å station av 2:dra eller 3:dje klass ävensom dylik tjänsteman å station av högre klass, som tjänstgör antingen å stationsinspektors expedition och regelbundet användes i yttre tjänstgöring eller å biljettexpedition, *dels* samtliga tjänstemän av *lägre grad* vid distrikten med undantag av lokomotivförare, tågmästare, ogift manligt kontorsbiträde samt gift manligt kontorsbiträde, som icke regelbundet användes i yttre tjänstgöring, konduktör, eldare, vagnskötare och kvinnligt kontorsbiträde.

Där lokala förhållanden göra sådant nödigt eller lämpligt, må fri bostad i järnvägens egna eller förhyrda hus tillkomma jämväl nu ej nämnda tjänstemän vid distrikten ävensom de tjänstemän, i fråga om vilka, på sätt ovan angivits, undantag stadgats beträffande förmånen att erhålla inkvartering in natura.

2:o) Med fri bostad är förenad förmånen av fritt bränsle enligt stat, som av styrelsen fastställles.

3:o) Tjänstemän vid distrikten, vilka ej åtnjuta fri bostad, äga uppbära ersättning för bostad och bränsle med 20, 25, 30, 35 eller 40 procent av arvudet allt efter den ort, där vederbörande är placerad, i enlighet med de grunder, som av Kungl. Maj:t bestämmas; dock med iakttagande därav, att beloppet av nämnda ersättning ej må överstiga:

a) *å station, där ersättningen utgår med 40 procent:*

för tjänsteman, som kan erhålla 7 rum och kök, kronor	2,000
» » » » » 6 » » » »	1,800
» » » » » 5 » » » »	1,500
» » » » » 4 » » » »	1,100
» » » » » 3 » » » »	850
» » » » » 2 » » » »	650,

skolande dock för kvinnlig kontorskrivare, eldare, portvakt vid verkstad, maskin- och pannskötare, vagnskötare samt tjänsteman av lägre grad än dessa med undantag av vaktmästare högsta ersättningen utgöra 400 kronor.

b) *å övriga stationer:*

för tjänsteman, som kan erhålla 7 rum och kök, kronor	1,700
» » » » » 6 » » » »	1,500
» » » » » 5 » » » »	1,200
» » » » » 4 » » » »	900
» » » » » 3 » » » »	700
» » » » » 2 » » » »	550,

skolande dock för kvinnlig kontorskrivare, eldare, portvakt vid verkstad, maskin- och pannskötare, vagnskötare samt tjänsteman av lägre grad än dessa med undantag av vaktmästare högsta ersättningen utgöra 350 kronor.

4:o) Ersättning för bostad och bränsle anses tillhöra lönen.